

• صاحب امتیاز:
خبرگزاری جمهوری اسلامی

• مدیر مسئول:
صادق حسین جابری انصاری

• سردبیر:
هادی خسروشاهین

• مدیرعامل مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران: علی متقیان

• تلفن: ۸۸۷۶۱۷۲۰؛ شماره: ۸۸۷۶۱۲۵۴؛ شماره: ۸۸۷۶۹۰۷۵

• پیامک: ۳۰۰۰۴۵۱۲۳؛ روابط عمومی: نشانی: تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸

• صندوق پستی: ۱۵۸۷۵۰۵۳۸۸؛ امور مشترکین: ۸۸۷۶۸۸۰۰

• توزیع: نشر گستر امروز • چاپ: چاپخانه‌های همشهری

• سازمان آگهی‌های روزنامه ایران: دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT

• پذیرش سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷

امام رضا(ع):

سخن‌روز

هر گاه سختی‌ای به شما رسید، به واسطه ما از خدا کمک بجویید.

گزیده حکمت‌نامه رضوی، صفحه، ۱۰۲

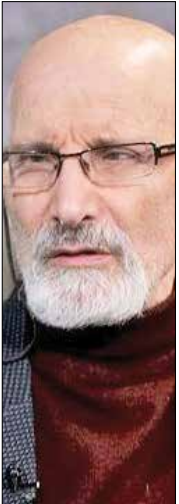
مسترکلاس داریوش خنجی در لابراتوار «قمر» دوحه

داریوش خنجی، فیلمبردار سرشناس ایرانی‌تبار فرانسوی در جریان مسترکلاس در لابراتوار «قمر» در دوحه درباره پروژه‌های تازه، تجربه‌های قبلی و انتقاداتش از فناوری‌های دیجیتال در سینما سخن گفت. این فیلمبردار تحسین شده، پس از برگزاری مسترکلاس مذکور با مجله اسکرین گفت‌وگو کرد. خنجی با اعلام اینکه در حال آماده‌سازی مرحله رنگ‌بندی فیلم «ادینکتون» ساخته استر برای نمایش در جشنواره کن است، گفت: «این فیلم بسیار متفاوت از آثار پیشین آری استر خواهد بود که کارگردانی عمیق و قدرتمند است.» / ایسا

انتقاد داود فتحعلی بیگی از بی توجهی به نمایش‌های آیینی

داود فتحعلی بیگی، استاد دانشگاه و کارگردان تئاتر که بخش عمده‌ای از زندگی حرفه‌ای خود را در حیطه نمایش‌های آیینی صرف کرده است، به ضرورت ایجاد مکانی مشخص و تخصصی برای پرداختن به نمایش‌های آیینی تأکید دارد. او گفته: «ماکنی چون شهرداری یا سازمان فرهنگی هنری باید در این زمینه احساس مسئولیت کنند و کارهایی انجام دهند اما متأسفانه تا امروز این طور نبوده است.» این در شرایطی است که به گفته فتحعلی بیگی، با وجود گسترش نفوذ تکنولوژی در عرصه جهانی، دیگر کشورها برای حفظ آیین‌هایشان شرایطی به‌روز فراهم می‌کنند. / ایسا

۲۵۰ میلیون نفری شدن «بهت‌قول میدم» محسن یگانه

آهنگ «بهت قول میدم» به خوانندگی محسن یگانه در پلتفرم یوتیوب به مرز ۲۵۰ میلیون بازدید رسید. افزایش قابل توجه تعداد بازدیدکنندگان از این قطعه، باعث شده که خبرهایی از درآمد ۱۰۰ میلیاردی این بازدیدها برای یگانه منتشر شود. تا به امروز خوانندگان و نوازندگان خارجی معروف بسیاری این قطعه را بازخوانی کرده‌اند؛ از جمله می‌توان به «رافائل کورتس» یکی از استادان سرشناس سبک فلامنکو اشاره کرد که به روی این آهنگ بداهه‌نوازی کرده است. / تسنیم

فیلمساز مستقل دغدغه‌ها و مسائل خودش را دنبال می‌کند

سینمای مستقل، سینمایی است که از جایی سفارش نمی‌گیرد و فیلمساز مستقل فیلمسازی نیست که یک نفر مثل کارفرما دستور بگیرد که مثلاً در رابطه با موضوعی خاص فیلم بسازد. فیلمساز مستقل بدون اینکه بخواهد سفارشی بگیرد خودش فکر می‌کند که باید چه فیلمی بسازد و دغدغه‌ها و مسائل خودش را دنبال می‌کند و در واقع خود فیلمساز موضوع و سوره اثرش را انتخاب می‌کند. به نظر من مستقل بودن مرز باریکی دارد و نمی‌توان تعریف مطلق‌ی برای آن ارائه داد، به نظر من فیلمساز می‌تواند برای سوره و موضوع فیلمش از کسی سفارش نگیرد اما بعد که فیلمنامه‌اش را نوشت از جایی دیگر منابع مالی ساخت فیلم را فراهم کند.

گزیده‌ای از گفت‌وگوی احمدبهرامی کارگردان سینما با ایسا

صحنه‌های تلخ و خشن در سریال‌های نمایش خانگی حجم بالایی دارد

سوگ و ستیزه‌های فراتراز تاب مخاطب

سوار بر موج حاضر که همان به تصویر کشیدن خشونت است، این است که در خصوص ساخت این دست‌آثار و نیز تماشاگران و جامعه هدف سریال‌های حاوی خشونت، در تمام جهان رده‌بندی سنی وجود دارد؛ نکته مهمی که سال‌هاست در ایران مغفول مانده و به آن پرداخته نشده است. این در حالی است که عمده مخاطبان فیلم یا سریال یا هر عنوان مورد استقبال مخاطبان قرار گرفته است، در اقدامی مشابه، به گونه‌ای سوازی‌کاری کرده و اقدام به ساخت آثاری مشابه با همان مضمون می‌کردند و آنقدر این موضوع تکرار می‌شد تا جایی که دیگر مخاطب از آن خسته شده و به نوعی کار را پس می‌زد تا موجی دوباره به راه بیفتد. او در ادامه می‌افزاید: «همانگونه که شاهدیم تلویزیون نیز از این مهم مستثنی نبود و در آثار تولید شده در آن، دوره‌ای شاهد گل‌کردن و پخش پست‌سرم سریال‌های آپارتمانی بودیم و در دوره‌ای نیز شاهد ساخت و پخش سریال‌های ملودرام و بعد سریال‌های تاریخی بری‌گاستن بودیم، به همین دلیل است که می‌گوییم صنعت فیلم و سریال ما فارغ از هر تفریحی با هدف ارتقاء ساخت و پخش برای مخاطبان، متأسفانه تابع موجی حاکم در آن دوران است.»

لزوم تغییر نگرش در ساخت آثار نمایشی

سینما، در نگاه ایده‌آل گرایانه سازندگان این آثار باید به دنبال موضوعاتی جز خشونت برای جذب مخاطبان باشند و جذابیت‌های بصری دیگری را در نظر بگیرند یا در صورت پرداختن به خشونت راهکارهایی را برای مصون ماندن کودکان و نوجوان در این آثار در نظر بگیرند که معمولاً این اتفاق نمی‌افتد. اما آنچه که واقعیت دارد این موج خشونت میان مخاطبان خانگی و حتی سینما نه تنها در خصوص ساخت و پرداخت موضوعات پیشرو نیستند، بلکه به نوعی پیرو هستند، از این رو این گونه نیست که موضوعی را در جهان ذهنی خود ترسیم کرده به تصویر بکشند و به مخاطبان القا و سلیقه‌سازی کنند، بلکه صرفاً به این امر توجه می‌کنند که مخاطب چه چیزی را دوست دارد و به همان می‌پردازند. در نتیجه موضوع ساخت و ارائه آثار موضوع عرضه و تقاضاست و تا زمانی که مخاطبان از آن استقبال نکنند و متقاضی نباشند، در ادامه چنین آثاری ساخته و عرضه نخواهند شد. بنابراین نمی‌توان صورت مسأله را پاک کرد، بلکه باید به دنبال راهکار باشیم و فیلم و سریال‌ها درجه‌بندی سنی شوند؛ امری که با دستور و اجبار نمی‌توان آن را عملی کرد، بلکه نیاز به فرهنگ‌سازی دارد که قطعاً در این حالت خشونت در فیلم و سریال‌ها کمترین آسیب را متوجه مخاطبان خواهد کرد.

منافع مالی خود هستند و معمولاً این توجیه را دارند که جامعه ما نیز متشکل از همین خشونت‌هاست. بنابراین نیاز است تا بداند که قرار نیست به پهنه تولید آثار فرهنگی، به وجود خشونت در جامعه دامن بزنند؛ بلکه باید به دنبال راهکاری برای گاستن آن و ارائه آن به مخاطبان باشند. با اینکه انسان امروزی به واسطه داشتن اینترنت و... به خوبی از اتفاقات رخ داده در جامعه آگاه است و نیازی به یادآوری آن با ساخت آثار خشونت‌بار نیست.

عابدنیا تصریح می‌کند: «عملکرد امروز نمایش خانگی روی دیگر سکه و نقطه مقابل عملکرد تلویزیون است که به شکلی افراطی اقدام به سفیدنامی کرد و موضوعاتی را به نمایش گذاشت که تا این حد گل و بلبل در واقعیت جامعه وجود نداشت و از جایی به بعد با گسترده شدن اینترنت و شبکه نمایش خانگی بسیاری از مخاطبان خود را از دست داد. در ادامه شبکه نمایش خانگی نیز مسیر خلاف تلویزیون را در پیش گرفت و در اقدامی افراطی به پهنه همسویی با مردم و به نمایش گذاشتن واقعیت‌ها، همان بی‌فایده بودن رخداد تلویزیون را در قالبی دیگر تکرار کرد.

به بیان این روانشناس صحبت این نیست که خشونت در آثار نمایش خانگی نمایش داده نشود، کما اینکه در فیلم‌ها و سریال‌ها در نقاط دیگر جهان نیز همواره به آن پرداخته شده و واقعیت‌های جامعه به نمایش درآمده است، اما در پایان راهکار را نیز ارائه داده و به مخاطب می‌گوید که از این رفتارها کدام کارآمد است و کدام ناکارآمد و اینکه مخاطب با چه نگرشی می‌تواند موفق‌تر باشد.

این منتقد سینما بر این باور است که فیلمسازان نمایش خانگی به دنبال ساخت آثار باکیفیت و تأثیرگذاری لازم در جامعه هدف نیستند، بلکه به نوعی تعدا و بدون در نظر گرفتن نیاز اصلی مخاطبان، به واسطه ترویج خشونت صرفاً به دنبال دیده شدن و تأمین

گزارش

معصومه غفاری

روزنامه‌نگار

قسمت‌های متأخر دو سریال «جان سخت» و «تاسیان» نه فقط غافلگیرکننده به شدت تلخ و غمبار بود، به طوری که با واکنش انتقادی برخی مخاطبان و طرفداران این مجموعه‌ها همراه شد. البته این واکنش‌ها بیشتر درباره قسمت چهارم دو سریال جان سخت بود. تماشاچی این قسمت‌های تراژیک در ایام نوروز که با حال و هوای شادی کره خورده، تلخی تماشاچی این قسمت‌ها را بیشتر کرد و این مسأله را در کانون بحث و گفت‌وگوها قرار داد که یک اثر نمایشی تا کجا و چقدر می‌تواند تلخ و گزنده باشد و آیا کارگردان می‌تواند حجم تلخی یک صحنه را به اندازه‌ای بالا ببرد که موجب رنجش و آزار ذهن و روان مخاطب شود. این پرسش پویزه با توجه به شرایط روانی جامعه و فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی و معیشتی، پرنگ‌تر هم می‌شود. به این معنا که آیا با این میزان از اضطراب، التهاب و فشارهای روانی که بر جامعه حاکم است، این میزان از زنده یا خشونت، سلامت روانی جامعه را تهدید نمی‌کند؟ آیا این اندازه تراژیک بودن، ضرورت دراماتیک دارد و آیا می‌توان به بی‌بسیاری جذابیت‌های نمایشی و ملودراماتیک، ذهن مخاطب را درگیر تنش‌ها و التهاب‌های اضافه قرار داد. در این گزارش تلاش کردیم به تأثیر روانی سریال‌های منتخب بر سلامت روانی و اجتماعی جامعه بپردازیم.

«نورون‌های آینه‌ای» وجود دارد که نقش بسیاری در ارتباط برقرار کردن انسان با جهان پیرامون و سایر انسان‌ها دارد که مانند آینه عمل کرده و هر تصویری را که مقابل خود مشاهده کنند ذخیره کرده و ناخودآگاه تمایل به انجام و تکرار آن دارند. چرا که نورون‌ها تمایزی میان مشاهده و عمل قائل نمی‌شوند، بنابراین زمانی که انسان چیزی را مشاهده کند، گرایش به تکرار آن نوعی در مغز عمل می‌کنند که گویی انسان این عمل را تجربه کرده است.

ترویج خشونت یا همسویی با مردم؟

این سینما تراپیست اظهار می‌کند: «نکنه‌ای که در خصوص فیلم و سریال‌های شبکه نمایش خانگی وجود دارد نیز ترویج همین خشونت و تأثیر آن بر نورون‌های مغزی انسان است که آنها را در شرایط تجربه تمام این بزنگاری‌ها قرار می‌دهد و به واسطه تماشاچی آثاری با مضمون خشونت، جنایت و... میل به خشم و تنبیه در مخاطبان بالا می‌رود. این در حالی است که نیاز است آثار ساخته شده از منظر روانشناسی و جامعه‌شناسی مورد بررسی قرار گیرند تا کمترین آسیب را به مخاطب‌ها نرسانند.»

این منتقد سینما بر این باور است که فیلمسازان نمایش خانگی به دنبال ساخت آثار باکیفیت و تأثیرگذاری لازم در جامعه هدف نیستند، بلکه به نوعی تعدا و بدون در نظر گرفتن نیاز اصلی مخاطبان، به واسطه ترویج خشونت صرفاً به دنبال دیده شدن و تأمین

نگاره

موسیقی درمان می‌کند

طراح: لیویو استیلا

یادداشت

حسن گوهرپور

روزنامه‌نگار

«باباطاهر» شاعر گنج‌برگیاخوار عربان!

نوروز ۱۴۰۴ در همدان بار دیگر بازدیدکنندگان آرامگاه باباطاهر نقش تازه‌ای را رقم زدند. به همین بهانه یادی کنیم از این شاعر شهیر شهر دویبئی‌ها. نام و آواز باباطاهر همیشه برایم با دو خاطره شیرین قرین است. اولین‌اش باز می‌گردد به سال‌های پائینی دوران نوجوانی ام که همزمان شده بود با سفر فریدون مشیری به همدان. پدر شاعر شعر «کوچه» همدانی بود و اهالی الوند در آن سفر، به لطف و مهر و مودت، تلاش می‌کردند ریشه‌های فریدون شاعر را به چشمه‌های الوند پیوند دوباره بزنند و نامش را در میان نامداران همدان بگنجانند.

او نیز شائق و راغب در باطن به این آتش تمایل خاطر همشهریان پدر، به شیوه‌ای شاعرانه در مراسم شب شعر، این گونه دمید که:

من اینچا ریشه در خاکم
من اینچا عاشق این خاک، اگر آلوده یا پاکم
من اینچا تا نفس باقیست می‌مانم
من از اینچا چه می‌خواهم، نمی‌دانم
اما موضوع وقتی جذاب شد که او در بازدید از مزار باباطاهر عربان گفت که ظاهر یکی از پیاپی‌ترین اشعاری که در عمرش شنیده همین دویبئی باباطاهر است که:

نسیمی کزین آن کاکل آید
و همین موضوع تا مدت‌ها در میان محافل ادبی همدان از مشیری نقل می‌شد.

اما خاطره دوم از باباطاهر به سفر دکتر میرجلال‌الدین کزازی به همدان بازمی‌گردد. ایشان در بازدیدی که از بناهای تاریخی و تمدنی شهر همدان داشت، به سراغ امامزاده «خضر» رفت. این امامزاده همانجایی است که می‌گویند «طغرل بیگ سلجوقی با باباطاهر در سال ۴۴۷ دیدار داشته و مطابق این داستان، وقتی طغرل به همدان آمده از اولیا سه پیر بودند: «باباطاهر» و «باباجعفر» و «شیخ حمشاده». طغرل با آنها دیدار و با باباطاهر گفت‌وگویی کوتاه کرده است. در میان این سه نفر پخت و اقبال باباطاهر البته بلندتر از بابا جعفر و شیخ حمشاده بوده است، چرا که از او دست‌کم چند افسانه باقی مانده اما از بابا جعفر و شیخ حمشاده جز نام چیز دیگری در دست نیست. «در این بازدید استاد فقید اندکایی در توضیحات گچ‌بری داخل بنا، خطاب به دکتر کزازی گفت که این گچ‌بری‌ها یا کار شخص باباطاهر است، یا ساگردان بدون واسطه او. این موضوع برایم بسیار جذاب بود و تا امروز هم در ذهنم نشسته است.

اما باباطاهر که بود؟ دکتر نصرالله پورجوادی کتابی منتشر کرده است با عنوان «باباطاهر: شرح احوال و نگاهی به آثار انومحمد طاهر حفاص همدانی» در این کتاب عنوان می‌کند که «طاهر یک شخص گیاخوار بود که پیشه جصاصی یعنی گچ‌کاری داشت و آن طاهر جصاص که عین القضاات از وی یاد کرده، همین باباطاهر عربان همدانی است. برخی به دلیل گیاخواری و گچ‌کار (جصاص) بی‌ودن باباطاهر که از هنرهای مانویان بوده، به وی نسبت زندقه داده‌اند، اما مسأله این است که آیا ما می‌توانیم از این گیاه‌خواری نتیجه بگیریم که او مانوی بود؟! من در این باره تردید دارم، چون در قرن چهارم زندقه فقط به مانویان و مزدکیان گفته نمی‌شد، بلکه خیلی از مسلمان‌ها که مورد انتقاد بودند نیز زندقه را نقل کرده است ولی این شخص، یعنی باباطاهر، کسی است که با دو واسطه، شیخ عین القضاات همدانی بوده است. عقاید عرفانی عین القضاات کاملاً مبتنی بر مفاهیم قرآن است و حجم عظیمی از آثار عین القضاات، تفسیر قرآن است و نمی‌توان گفت چون طاهر گیاخوار بوده و یا چون گچ‌کاری درخشانی می‌کرده، پس از مانویان بوده است.» در طرف دیگر اما استاد فقید پرویز اندکایی معتقد است که «باباطاهر گیاخوار بوده و منتهم به زندقه بوده است، اما باید دانست که باباطاهر مانوی مسلک بوده و از بزرگان مانویت به شمار می‌رفته است. زندقه همان ثنویت و مانویت است و باباطاهر «زندقی» بوده است.» فارغ از این دو نگاه که حدود یک دهه گذشته در جلسه نقد و بررسی کتاب هم مطرح شد، موضوع اینجاست که باباطاهر عربان، که عربانی او از منظر بی‌تعلق بودن به دنیاست، شاعری تأثیرگذار بر ادبیات ایران و الهام‌بخش شاعران فراوانی پس از خود بوده است.

